

4.1 & 4.2

Turvallisuuden

edistäminen ja väkivallan
ehkäisy

4.1 Turvallisuuden edistäminen

Voinko luottaa siihen,
että terveystietoni
ovat turvassa?

Uskallanko haaveilla
lapsista ilmastonmuutoksesta
huolimatta?

Onko minulla
riittävästi heijastimia,
jotta minun huomataan
liikenteessä?

Onko minun turvallista
liikkua yksin yöllä
kaupungilla?

Uskallanko matkustaa
turvallisesti vai pitääkö
minun pelätä terrori-iskuja?

Miten selviän taloudellisesti,
kun lapsilisäni loppuu
täytettyäni 17 vuotta?

- Turvallisuus on ihmisoikeus
- Turvallisuuden edistäminen
 - fyysinen ja psykososiaalinen ympäristö
 - yksilön, yhteisöjen, yhteiskunnan ja koko maailman vastuu
- Suomessa turvallisuustyön ja varautumisen strategiana toimii **kokonaisturvallisuuden** yhteistoimintamalli.

<https://www.youtube.com/watch?v=cvseDTb5-lk>

<https://www.youtube.com/watch?v=nuUM5pkofFg>

- Turvallisuuden tarkastelu objektiivisesti (todellinen turvallisuus) että subjektiivisesti (koettu turvallisuus)
- Koettuun turvallisuuteen voivat vaikuttaa esimerkiksi aiemmat kokemukset, elämäntilanne, media sekä käsitys omista mahdollisuuksista vaikuttaa.

 - yksilöllinen tapa reagoida tilanteisiin vaihtelee yksilöllisesti (tieto ja tunne)
- Tilastojen valossa Suomi on maailman turvallisimpia maita. (rikollisuus, onnettomuudet ja häiriöt sekä luottamus viranomaisiin ja oikeusjärjestelmään)
 - parannettavaa erityisesti naisten kokeman väkivallan suhteen (parisuhdeväkivalta)

- Turvallisuuksympäristö on muuttunut epävakammaksi
 - esim. ilmastonmuutos, pandemiat, sodat, muuttoliike ja väestönkehitys
-

- Turvattomuuden tunne lisääntynyt
- Ihmisten huolet ja pelot jakaantuvat sekä henkilökohtaisiin että yhteiskunnallisiin turvattomuutta tuottaviin asioihin.
- Inhimillinen turvallisuus = arjessa selviäminen

Kyberturvallisuus (keskeisenä tekijänä tietoturva)

- Kyberuhkat voivat kohdistua yhteiskunnan elintärkeisiin tietojärjestelmiin, kuten terveydenhoitojärjestelmiin, televerkkoihin, liikenteen ohjausjärjestelmiin tai vesi- ja sähköjärjestelmiin sekä myös yksilön tietoihin.
-

Terveysturvallisuus

- ylläpitämisellä ehkäistään, tunnistetaan ja torjutaan fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia vaaratekijöitä, kuten erilaisia tartuntatautiepidemioita, ympäristön saastumista ja säteilyä.
 - vaaratekijät voivat aiheuttaa laajaa tuhoa
 - terveyshaasteiden listalta löytyvät myös ilmansaasteet, ilmastonmuutos sekä **mikrobilääkeresistenssi** sekä rokotevastaisuus
- Kansainvälinen turvallisuuden edistämistyö on tärkeää

TURVALLISUUDEN EDISTÄMISEN KEINOT

Terveellisen ympäristön aikaansaaminen

esimerkiksi turvallisten ja esteettömien asuin-, elin- ja liikenneympäristöjen rakentaminen, turvallinen mediaympäristö, viranomaisten valvontatyö ja turvalaitteet

Terveysosaamisen kehittäminen

esimerkiksi terveysopetus kouluissa, työpaikoilla ja harrastusyhteisöissä, turvallisuutta kehittävät kampanjat

Terveyttä tukeva politiikka ja päätöksenteko

esimerkiksi lainsäädäntö, köyhyyttä ehkäisevä sosiaalipolitiikka ja työllisyystoimet, asuntopolitiikka, tasa-arvoa tukeva politiikka, lakisääteiset turvallisuussuunnitelmat, kansainväliset sopimukset, kehitysyhteistyö

Terveyspalvelujen uudistaminen

esimerkiksi työ-, opiskelu- ja toimintakyvyn tukeminen, varhainen puuttuminen väkivaltaan, päihteiden käyttöön ja mielenterveysongelmiin, viranomaisten moniammatillinen yhteistyö

Yhteisöjen toiminnan kehittäminen

esimerkiksi panostetaan koulujen ja työpaikkojen turvallisuustyöhön, tuetaan vanhempia kasvatustyössä

4.2 Väkivallan ehkäisy

- Väkivaltaa sekä yhteisöllisellä että ihmisten välisellä tasolla

Ihmisten välisellä väkivallalla on useita eri ilmenemismuotoja:

- ihmissuhteiden mukaan (perhe, parisuhde)
- sukupuolen tai väestöryhmän mukaan (naiset, lapset, vähemmistöt)
- fyysinen, henkinen, seksuaalinen, taloudellinen, kemiallinen, välineellinen ja kulttuuriin liittyvä väkivalta. Myös laiminlyönti on väkivallan ilmenemismuoto.

Rakenteellinen väkivalta on epäsuoraa väkivaltaa

- tarkoitetaan yhteiskunnan rakenteita, valtajärjestelmiä, normeja ja toimintatapoja, joilla heikennetään henkilöiden tai henkilöryhmien oikeuksia ja asemaa suhteessa muihin.
-

- **Koulukiusaaminen**, jolla tarkoitetaan tahallista, toistuvaa yhteen ja samaan yksilöön kohdistuvaa harmin tai haitan aiheuttamista, voi sisältää fyysistä, henkistä tai seksuaalista väkivaltaa.

Tomas, katutappeliija

- <https://areena.yle.fi/1-50950525>

Väkivallan ehkäisemistä tehdään monella tasolla

- **Primaariprevention** keinot, joilla puututaan väkivaltaan ennen sen ilmaantumista
- **Sekundaariprevention** keinoilla pyritään ehkäisemään väkivaltaa poistamalla olemassa olevia riskitekijöitä tai pienentämällä niiden vaikutusta.
- **Tertiaaripreventiolla** tarkoitetaan keinoja, joilla väkivaltaa ja sen haittoja voidaan ehkäistä, kun väkivaltaa on jo ilmaantunut.

Väkivallan ehkäisyn eri tasot

